Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 5

Końcówki -ą i -om, -em i -ę

dla nauczyciela

Jak przeprowadzić dyktando. Przeczytaj cały tekst w zwykłym tempie. Potem dyktuj zdaniami, każde zdanie najwyżej dwa razy, dzieląc dłuższe na fragmenty po 3–5 wyrazów i wyraźnie zaznaczając intonacją koniec zdania. Na koniec przeczytaj całość jeszcze raz – uczniowie sprawdzają zapis. Znaków interpunkcyjnych nie dyktuj (wyjątek: zestawy z interpunkcji na życzenie nauczyciela). Uczniowie, którzy potrzebują więcej czasu, mogą pisać wersję krótszą albo uzupełniankę.

Tekst dyktanda – wersja pełna

Rowerem nad jezioro

W niedzielę Maja pojechała z koleżanką Zosią na rowerową wycieczkę. Przed wyjazdem napisała koleżankom z redakcji, że wróci wieczorem. Dziewczyny jechały wąską ścieżką wzdłuż rzeki. Zosia wiozła w koszyku termos z herbatą i kanapki z serem. Po godzinie zatrzymały się nad jeziorem i rozłożyły koc pod wielką wierzbą. Maja wyjęła aparat i sfotografowała czaplę, która stała na jednej nodze. – Zrobię z tego zdjęcia okładkę do gazetki! – zawołała. Nagle zaczęło kropić, więc dziewczyny złożyły koc i ruszyły w drogę powrotną. – Pojedźmy tą drogą przez las, będzie szybciej – zaproponowała Zosia. Mama przywitała je gorącą czekoladą. Wieczorem Maja wysłała zdjęcia wszystkim przyjaciółkom. Pani Ewa pokazała fotografię młodszym uczniom. Maja do dziś lubi wspominać tę wycieczkę. Dziewczyny obiecały sobie, że w maju pojadą jeszcze dalej.

121 wyrazów, 14 zdań (wypowiedzeń).

Wersja krótsza

Rowerem nad jezioro

W niedzielę Maja pojechała z koleżanką Zosią na rowerową wycieczkę. Przed wyjazdem napisała koleżankom z redakcji, że wróci wieczorem. Dziewczyny jechały wąską ścieżką wzdłuż rzeki. Po godzinie zatrzymały się nad jeziorem i rozłożyły koc pod wielką wierzbą. Maja wyjęła aparat i sfotografowała czaplę, która stała na jednej nodze. – Zrobię z tego zdjęcia okładkę do gazetki! – zawołała. – Pojedźmy tą drogą przez las, będzie szybciej – zaproponowała Zosia. Mama przywitała je gorącą czekoladą. Maja do dziś lubi wspominać tę wycieczkę. Dziewczyny obiecały sobie, że w maju pojadą jeszcze dalej.

86 wyrazów, 10 zdań – te same zdania co w wersji pełnej, bez zdań uzupełniających.

Tekst autorski Pierwszej Ławki. Postacie i zdarzenia są fikcyjne.

Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 5

Końcówki -ą i -om, -em i -ę

dla ucznia

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: .....

Uzupełnianka – Rowerem nad jezioro

W kratkę wpisz brakującą literę, litery albo końcówkę – możliwości podano pod kratką.

W niedzielę Maja pojechała z koleżank[ ] (1 · ą/om) Zosią na rowerową wycieczkę. Przed wyjazdem napisała koleżank[ ] (2 · ą/om) z redakcji, że wróci wieczorem. Dziewczyny jechały wąsk[ ] (3 · ą/ę) ścieżką wzdłuż rzeki. Zosia wiozła w koszyku termos z herbat[ ] (4 · ą/ę) i kanapki z ser[ ] (5 · em/ę). Po godzinie zatrzymały się nad jezior[ ] (6 · em/ę) i rozłożyły koc pod wielk[ ] (7 · ą/ę) wierzbą. Maja wyjęła aparat i sfotografowała czapl[ ] (8 · ę/ą), która stała na jednej nodze. – Zrobi[ ] (9 · ę/em) z tego zdjęcia okładk[ ] (10 · ę/ą) do gazetki! – zawołała. Nagle zaczęło kropić, więc dziewczyny złożyły koc i ruszyły w drog[ ] (11 · ę/ą) powrotną. – Pojedźmy [ ] (12 · tę/tą) drogą przez las, będzie szybciej – zaproponowała Zosia. Mama przywitała je gorąc[ ] (13 · ą/ę) czekoladą. Wieczorem Maja wysłała zdjęcia wszystkim przyjaciółk[ ] (14 · ą/om). Pani Ewa pokazała fotografię młodszym uczni[ ] (15 · ą/om). Maja do dziś lubi wspominać [ ] (16 · tę/tą) wycieczkę. Dziewczyny obiecały sobie, że w maju pojad[ ] (17 · ą/om) jeszcze dalej.

Luki: 17.

Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 5

Końcówki -ą i -om, -em i -ę

dla nauczyciela

Klucz do dyktanda i uzupełnianki

Numeracja jak w uzupełniance; te same miejsca sprawdzamy w dyktandzie. Kolumna „Reguła" odsyła do tabeli zasad poniżej.

Nr	Wyraz / miejsce	Odpowiedź	Reguła
1	koleżanką	**ą**	k1
2	koleżankom	**om**	k2
3	wąską	**ą**	k1
4	herbatą	**ą**	k1
5	serem	**em**	e1
6	jeziorem	**em**	e1
7	wielką	**ą**	k1
8	czaplę	**ę**	e2
9	Zrobię	**ę**	e3
10	okładkę	**ę**	e2
11	drogę	**ę**	e2
12	tą	**tą**	e4
13	gorącą	**ą**	k1
14	przyjaciółkom	**om**	k2
15	uczniom	**om**	k2
16	tę	**tę**	e4
17	pojadą	**ą**	k3

Zasady pisowni użyte w zestawie

k1	-ą w narzędniku liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników rodzaju żeńskiego (z koleżanką, z dobrą mamą)
k2	-om w celowniku liczby mnogiej (koleżankom, kotom, dzieciom)
e1	-em w narzędniku liczby pojedynczej rzeczowników męskich i nijakich (z kotem, nad jeziorem)
e2	-ę w bierniku liczby pojedynczej rzeczowników żeńskich (widzę mamę, czytam książkę)
e3	-ę w 1. osobie liczby pojedynczej czasu teraźniejszego i przyszłego (piszę, niosę, pojadę)
e4	tę – biernik zaimka ta (lubię tę piosenkę); tą – narzędnik (idę tą drogą)
k3	-ą w 3. osobie liczby mnogiej czasu teraźniejszego i przyszłego (idą, piszą, pojadą)

Klucz do ćwiczenia przygotowującego

1	z mamą – narzędnik
2	kolegom – celownik l.mn.
3	piłkę – biernik
4	piłką – narzędnik
5	piszą – 3. os. l.mn.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dyktanda – Końcówki -ą i -om, -em i -ę, klasa 5: tekst dyktanda, wersja krótsza, uzupełnianka i klucz

Podgląd pokazał 3 z 5 stron. Pełna wersja: 5 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- wskazówki dla nauczyciela – jak dyktować i jak oceniać
- tekst dyktanda w wersji pełnej i krótszej (dla uczniów, którzy potrzebują więcej czasu)
- uzupełnianka z lukami (17 luk) do pracy samodzielnej lub jako kartkówka
- klucz z zaznaczonymi trudnościami ortograficznymi i zasadami pisowni. 5 stron A4: PDF do druku i DOCX do edycji.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/dyktanda-klasa-5-koncowki